

СИДОРКІНА Аріна

<https://orcid.org/0000-0003-2433-1165>

Докторант,
Інститут літературознавства і мовознавства
Гуманітарного факультету
Університету імені Яна Кохановського
(Кельце, Польща) E-mail: sydorkina.arina@gmail.com

КОНЦЕПТ «AMERICAN DREAM» ЯК ІНСТРУМЕНТ КОНСТРУЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В АМЕРИКАНСЬКИХ МЕДІА

У статті досліджується функціонування концепту «American Dream» як механізму конструювання національної ідентичності в американському медіадискурсі 2019–2026 рр. Показано, що попри очевидне зниження суспільної довіри до концепту обидва провідні медіадискурси (ліберальний і консервативний) продовжують апелювати до нього як до символічного ядра національної ідентичності, що свідчить про його особливу ідеократичну функцію в умовах глибокої суспільної поляризації.

Мета роботи: виявити механізми конструювання національної ідентичності через концепт «American Dream» у ліберальному та консервативному американському медіадискурсі 2019–2026 рр. і запропонувати аналітичні інструменти для опису цих механізмів.

Методологія. Методологічну основу дослідження становить поєднання критичного дискурс-аналізу у традиції Н. Фейрклофа, фреймінг-аналізу та корпусної лінгвістики із залученням даних СОСА. Теоретичну основу складають типологія культурно-цивілізаційних моделей О. Лещака та Р. Стефанського, концепція «двох душ» американського націоналізму А. Ліввена, концепція «множинних традицій» Р. Сміта та поняття «оскаржуваного концепту» В.Б. Галлі.

Наукова новизна. У роботі вперше здійснено порівняльний аналіз ліберального та консервативного медіадискурсів «American Dream» у хронологічних рамках 2019–2026 рр. із застосуванням комплексної методології дискурс-аналізу; введено три авторські аналітичні концепти: «консумпціоністська ідеократія», «семантична боротьба за міф» і «парадокс кризового підтвердження».

Висновки. «American Dream» функціонує як центральний ідеократичний механізм конструювання американської національної ідентичності. Ліберальний дискурс переосмислює концепт у термінах «боргу держави», через категорії системної справедливості та інклюзивності; консервативний відтворює класичну модель особистого вибору, через категорії праці, сім'ї та меритократії. Попри принципові відмінності, обидва дискурси апелюють до одного символу, що підтверджує його статус «оскаржуваного концепту» і свідчить про дію парадоксу кризового підтвердження.

Ключові слова: American Dream, медіадискурс, національна ідентичність, ідеократія, критичний дискурс-аналіз, фреймінг, оскаржуваний концепт.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими або практичними завданнями. Концепт «American Dream» є одним із найстійкіших символів американської публічної культури. Попри свій позірно простий зміст – ідею про те, що наполеглива праця веде до успіху й соціального сходження, – він являє собою складний дискурсивний конструкт, що виконує принципово ідеологічну функцію: через нього американська нація описує саму себе, визначає своїх і чужих, нормативне й девіантне. Американський історик Джим Каллен у 2026 році сформулював цю функцію з граничною точністю: «American Dream» залишається «вимірювальним стрижнем» американського життя і «тканиною американської ідентичності», причому саме тому, що традиційні інтегративні інструменти – Конституція, патріотизм – більше не справляються з цим завданням в умовах глибокої суспільної поляризації [5].

Це спостереження задає центральний парадокс дослідження. Попри очевидне зниження суспільної довіри до концепту, обидва провідні медіадискурси – ліберальний і консервативний – продовжують невпинно апелювати до «American Dream» як до символічної точки відліку. Криза довіри до мрії, таким чином, не руйнує її центральності в публічному дискурсі, а – парадоксально – підтверджує її: що нагальніше відчуття недосяжності мрії, то більша потреба говорити про неї, відстоювати або переосмислювати. Обидва провідні медіадискурси, ліберальний і консервативний, продовжують невпинно апелювати до цього концепту. Криза довіри до «American Dream», таким чином, не руйнує її символічну центральність, а – парадоксально – підтверджує її: що нагальніше відчуття недосяжності мрії, то більша потреба говорити про неї, відстоювати або переосмислювати.

Саме ця структура – стабільне символічне ядро при постійній боротьбі за його семантичне наповнення – є предметом дослідження. «American Dream» відповідає тому, що Волтера Брайса Галлі [9] назвав «оскаржуваним концептом» (essentially contested concept): є поняття, щодо яких у суспільстві існує консенсус щодо важливості, але принципова незгода щодо змісту. Усі погоджуються, що «American Dream» – це важливо. Але ніхто не погоджується, що це означає.

Дослідження зосереджується на трьох взаємопов'язаних проблемах. Перша – символічна єдність: яким чином один концепт утримує ідеологічно роздроблену націю? Друга – ідеократична функція: якщо нація конституюється не кров'ю й не територією, а системою ідей, то «American Dream» є її аксіологічним ядром – що має безпосередні наслідки для розуміння механізмів конструювання ідентичності. Третя – дискурсивна боротьба: ліберальний і консервативний медіадискурси апелюють до одного символу, але вкладають у нього принципово різний зміст; ця боротьба за семантику й є операційним предметом аналізу.

Формулювання мети статті. Мета статті – виявити механізми конструювання національної ідентичності через концепт «American Dream» у ліберальному та консервативному американському медіадискурсі 2019–2026 рр. і запропонувати аналітичні інструменти для опису цих механізмів. Для досягнення мети поставлено такі завдання: (1) визначити теоретичну основу дослідження в координатах типології культурно-цивілізаційних моделей та дискурс-аналітичних підходів; (2) описати корпус і методологію; (3) проаналізувати дискурсивні фрейми ліберальних і консервативних видань; (4) дослідити суперечку про суб'єкта мрії; (5) провести порівняльний аналіз і сформулювати три авторські аналітичні концепти.

Висвітлення процедури теоретико-методологічного та/або експериментального дослідження із зазначенням методів дослідження. Стаття організована таким чином: після викладу теоретичного підґрунтя і методології подається аналіз ліберального та консервативного дискурсів, далі – суперечка про суб'єкта мрії, порівняльний розділ із авторськими концептами і висновки.

Виклад основного матеріалу дослідження. *Теоретичну основу* дослідження становлять чотири взаємопов'язані концепти, що утворюють єдину аналітичну рамку. Центральним є поняття ідеократії у розумінні Олега Лешака та Рішарда Стефанського [12]. Ідеократична модель нації передбачає, що її ідентичність конституюється не через етнічне походження чи територіальну укоріненість, а через систему ідей і цінностей, які функціонують як абсолютні орієнтири. «American Dream» є найяскравішим вираженням цієї логіки: бути американцем означає поділяти певний ціннісний набір, а не мати певних предків. Ідеократія є аксіологічною субдомінантою американської культурно-цивілізаційної моделі, тоді як її загальнонаціональною домінантою виступає консумпціонізм – система цінностей, у якій участь у ринку, економічна активність і споживацька спроможність набувають статусу форми громадянської приналежності [13]. Суб'єктом цієї системи є Homo Consumens – людина, чия соціальна й національна легітимність виражається через включеність в економічне життя нації: працю, накопичення, споживання, кредитоспроможність. Саме тому «American Dream» у медіадискурсі систематично описується через економічні категорії: власний дім, кар'єрний успіх, наратив *self-made*. У синтезі обох рівнів – ідеократії й консумпціонізму – формується те, що ми пропонуємо називати консумпціоністською ідеократією: конфігурація, у якій ринковий успіх і споживацька спроможність зводяться у ранг національної ідеї.

Другим концептом є «дві душі» американського націоналізму за Анатолем Ліввеном [15]. В американській ідентичності структурно конкурують дві традиції: **громадянська** (*creedal*), заснована на універсальних принципах свободи і рівності, та **етнокультурна**, прив'язана до конкретної культурної спадщини й партикулярної спільноти. Це напруження не є тимчасовим і не зникає в процесі суспільних трансформацій – воно відтворюється в кожному новому конфлікті навколо питання «хто є справжнім американцем» і, як буде показано нижче, є структурним підґрунтям дискурсивної боротьби навколо «American Dream».

Третім є концепція «множинних традицій» Роджерса Сміта. Американська ідентичність формується не через єдиний ліберальний консенсус, а через постійну конкуренцію кількох нормативних моделей – ліберальної, республіканської та аскриптивної (*ascriptive*), яка пов'язує приналежність до нації з расовими, релігійними або гендерними критеріями [21]. Ця концепція дозволяє пояснити, чому «American Dream» не має єдиного усталеного змісту: різні традиції пропонують різні версії того, хто заслуговує на мрію і що вона означає.

Четвертим і рамковим є поняття «оскаржуваного концепту» (*essentially contested concept*) Галлі [9]. Галлі описував поняття, щодо яких у суспільстві існує консенсус щодо їхньої важливості, але принципова й нескінченна незгода щодо їхнього змісту. «American Dream» є саме таким концептом: усі погоджуються, що це важливо й реально – але кожен вкладає в це власний зміст. Ця структура пояснює парадоксальну стійкість концепту в умовах глибокої поляризації: «American Dream» не зникає і не належить жодній із сторін, бо є спільним символічним полем, на якому розгортається боротьба. Саме оскаржуваність концепту й робить його ефективним інструментом конструювання ідентичності.

Чотири концепти утворюють рамку, через яку аналізується медіадискурс: ідеократія пояснює, чому «American Dream» взагалі виконує функцію ідентифікаційного механізму; консумпціонізм – чому вона систематично описується в економічних категоріях; «дві душі» й «множинні традиції» – чому навколо неї розгортається боротьба; поняття оскаржуваного концепту – чому ця боротьба є структурно нескінченною і водночас продуктивною для збереження символічної єдності.

Методологія та корпус

Методологічну основу дослідження становить поєднання трьох взаємодоповнювальних підходів. Критичний дискурс-аналіз у традиції Нормана Фейрклофа [7] дозволяє виявити, яким чином ідеологічні установки відтворюються у мовних структурах – у виборі лексики, метафор, синтаксичних конструкцій і фреймів інтерпретації. Фреймінг-аналіз [16] уможливило реконструкцію тих «рамочок», у яких подається концепт у виданнях різної ідеологічної орієнтації: які причини висувуються як природні, які рішення – як очевидні, які суб'єкти – як легітимні. Корпусна лінгвістика із залученням даних COCA (Corpus of Contemporary American English) [6] дає змогу підкріпити якісний аналіз кількісними спостереженнями щодо сталих колокацій і ціннісно навантажених лексем – зокрема, таких як *hard-working Americans, taxpayer, self-made*, що дозволяє фіксувати не лише оціночні судження конкретних авторів, а й стійкі семантичні патерни медіадискурсу загалом.

Емпіричну базу дослідження складає корпус медіатекстів із шести видань. З ліберального боку – New York Times, CNN і Forbes; з консервативного – Fox News, The Blaze і New York Post. Ці два кластери представляють два принципово різних дискурсивних режими з відмінною логікою апелювання до «American Dream», різними уявленнями про суб'єкта мрії й різними фреймами пояснення її кризи. Хронологічні рамки охоплюють 2019–2026 роки – період, що включає дві президентські каденції, пандемію COVID-19 як значущий соціальний перелом і загострення суперечок щодо імміграції, расової рівності та економічної справедливості. Саме в цей період дискурсивна боротьба навколо «American Dream» набула особливої інтенсивності, що робить його оптимальним хронологічним зрізом для аналізу.

З кожного видання до корпусу включено репрезентативні тексти різних жанрів – репортажі, колонки, читацькі листи, інтерв'ю, у яких концепт «American Dream» є явним або імпліцитним смисловим центром. Принципом відбору текстів є тематична релевантність і жанрова різноманітність у межах кожного видання, що дозволяє охопити як інституційний голос редакції, так і голоси читачів і коментаторів.

Ліберальний медіадискурс: «Американська мрія як борг держави»

Ліберальний дискурс будується на проблематизації «American Dream»: концепт описується як такий, що руйнується або вже зруйнувався для значної частини населення, причому відповідальність за це покладається не на індивіда, а на систему. Центральним фреймом є уявлення про мрію як зобов'язання держави перед громадянами, а не як індивідуальний проект самореалізації.

Найбільш виразним прикладом є вірусне відео, опубліковане New York Times у листопаді 2025 року, автор якого, Florian Groß, описує сучасну «American Dream» як ситуацію, коли людина «*working 60 hour weeks so your boss can buy a yacht, being more afraid of a medical bill than climate change, fast food on every corner and fresh food behind a paywall*» («працювати по 60 годин на тиждень, щоб твій бос міг купити яхту, більше боятися рахунку від лікаря, ніж зміни клімату, мати фастфуд на кожному розі – і свіжі продукти за платіжною стіною») [10]. Це показник того, що

класичний образ «American Dream» (праця = успіх) деконструється через демонстрацію того, що праця більше не веде до індивідуального успіху, а лише до збагачення інших. Читачка того ж видання того ж місяця фіксує семантичний зсув: «*The old idea of the 'American dream' feels unattainable now*» («стара ідея «американської мрії» зараз здається недосяжною») [10]. Маркер «old idea» є ключовим: мрія не відкидається повністю, але позиціонується як артефакт минулого, що втратив нормативну силу.

Радикальнішу трансформацію пропонує наступна цитата, де «нова American Dream» – це «*to go to Hemingway's Paris, say goodbye to all that, live somewhere walkable where a busted arm won't kill your credit score*» («поїхати до гемінгвеївського Парижа, сказати всьому цьому «прощай», жити десь там, де можна дійти пішки, і де зламана рука не знищить твій кредитний рейтинг») [10]. Тут відбувається географічна деестеріалізація концепту: мрія більше не прив'язана до американської землі. У межах традиційної ідеократичної логіки, за якою «American Dream» є унікально американським проектом, це є принципово руйнівною позицією.

Паралельно відбувається переосмислення патріотизму як умовного, а не апріорного зобов'язання. Читачки листи у NYT формулюють це так: «*Patriotism is not simply loyalty; it is responsibility – a conviction that a country must earn the love of its citizens through justice and opportunity. Conditional patriotism is not lesser patriotism*» («Патріотизм – це не просто лояльність; це відповідальність – переконання, що країна мусить заслужити любов своїх громадян через справедливість і можливості. Умовний патріотизм – не менший патріотизм») [14]. Ця формула є прямою відповіддю на консервативну модель безумовної лояльності й переосмислює американську ідентичність як договірну: держава зобов'язана виконувати умови суспільного договору, і лише тоді має право на любов громадян. Той самий автор конкретизує зміст цього боргу: «*The promise of an American dream has been usurped by broken public education, soaring college debt and unaffordable housing, health insurance and child care*» («Обіцянку американської мрії було узурповано зруйнованою системою державної освіти, шаленим студентським боргом і недоступним житлом, медичним страхуванням і доглядом за дітьми») [14].

Важливим тематичним вузлом ліберального дискурсу є те, що можна назвати «парадоксом іммігранта». Ліберальний дискурс, з одного боку, проблематизує «American Dream» для корінних американців, а з іншого – фіксує, що саме іммігранти зберігають у неї найбільшу віру: «*Nearly 80 percent, including a majority of those who are undocumented, said that they were on their way to achieving the American dream or had achieved it already*» («Майже 80 відсотків, включно з більшістю тих, хто перебуває в країні нелегально, заявили, що вони на шляху до досягнення американської мрії або вже досягли її») [8]. Це підтверджує спостереження Каллена: концепт не зникає – він мігрує до тих, для кого ще не став розчаруванням. Нормативну позицію щодо цього парадоксу сформулював Forbes у 2021 році: «*Today America has no choice but to transform itself into the multi-ethnic, multiracial and diverse country it needs to be*» («Сьогодні Америка не має іншого вибору, окрім як перетворитися на багатоетнічну, багаторасову й різноманітну країну, якою їй необхідно стати») [20]. Тут «American Dream» переосмислюється як проект відкритого постетнічного суспільства а також пряма опозиція до консервативної моделі ексклюзивної приналежності.

Нарешті, ліберальний дискурс демонструє характерну внутрішню суперечність: попри домінуючий критичний тон, він не відмовляється від самого концепту. Девід Брукс у NYT зауважує: «*A nation's cultural DNA is not something that gets rewritten in a decade*» («Культурна ДНК нації – це не те, що переписується за десятиліття») [2], – і саме цей аргумент фіксує межу ліберальної деконструкції: «American Dream» можна переосмислити, але не відмінити.

Консервативний медіадискурс: «Американська мрія як особистий вибір»

Консервативний дискурс будується на принципово іншій логіці. «American Dream» тут не проблематизується, а відтворюється як стабільний нормативний ідеал. Труднощі визнаються, але інтерпретуються як тимчасові й переборні за умови правильного особистого вибору. Центральним фреймом є уявлення про мрію як індивідуальний проект, реалізація якого залежить передусім від самого суб'єкта, а не від зовнішніх структурних умов.

Найбільш показовим є висловлювання виборця у репортажі Fox News: «*You go to school, you get an education, you find a job. You get married, raise kids, get involved with the communities, and hopefully they live a good life*» («Ти йдеш до школи, здобуєш освіту, знаходиш роботу. Одружуєшся, виховуєш дітей, береш участь у житті громади – і сподіваєшся, що вони проживуть добре життя») [18]. Це точне відтворення нормативного життєвого сценарію, закладеного в консервативній моделі «American Dream»: лінійна послідовність досягнень, що ведуть до «хорошого життя». Подібну граматику статичної даності відтворює інший виборець: «*The American dream is there. It's just people gotta put the right foot forward, make the right decisions. You*

just gotta want to do it. You have to put your hard work in) («Американська мрія існує. Просто люди мусять зробити правильний крок, ухвалити правильні рішення. Треба просто цього хотіти. Треба докласти наполегливої праці») [18]. Граматична конструкція «it's there» є показовою: мрія описується як незмінна даність, а єдине питання полягає в тому, чи докладає людина достатніх зусиль.

Особливої уваги заслуговує цитата власника малого бізнесу з Сан-Дієго: «*The American dream is like a Rocky movie. He's on the ropes and he's been beat up pretty bad. But in most Rocky movies, he gets up and comes back and wins in the end*» («Американська мрія – як фільм про Роккі. Він на межі поразки й отримав чимало ударів. Але в більшості фільмів про Роккі він піднімається, повертається і врешті перемагає») [11]. Це важлива дискурсивна стратегія, коли криза визнається, але включається в наратив неминучого відродження. Показово, що для вираження цієї ідеї обирається не політична, а популярна культурна метафора: «Rocky» як архетип американського тріумфу через особисте зусилля.

Трансформацію консервативного фрейму в бік економічного націоналізму демонструє виступ Дональда Трампа у Рожевому саду під час оголошення тарифів у квітні 2025 року: «*Foreign scavengers have torn apart our once-beautiful American dream. Now it's our turn to prosper*» («Іноземні стерв'ятники розтерзали нашу колись прекрасну американську мрію. Тепер настала наша черга процвітати»)[3]. Тут відбувається принципова трансформація: відповідальність за кризу мрії переноситься на зовнішні фактори, а саме «*foreign scavengers*», і «American Dream» стає інструментом протекціоністської риторики. Це вже не мрія як особистий вибір, а мрія як колективне надбання нації, яке треба захистити від зовнішнього ворога.

Найбільш суперечливим прикладом у консервативному корпусі є текст пастора із Саут-Сайдю Чикаго, опублікований у Fox News Opinion і адресований чорношкірій молоді з бідних кварталів. Автор відкидає ідеологію DEI (Diversity, Equity, and Inclusion – різноманітність, рівність і інклюзивність) як «не-американську», стверджуючи, що саме вона заважає вразливим спільнотам досягти успіху, підмінюючи індивідуальну відповідальність класифікацією «пригноблених і гнобителів»: «*How is dividing us into the oppressed versus the oppressors... helping us who are trying to get off the bottom of society?*» («Як поділ нас на пригноблених і гнобителів... допомагає нам, тим, хто намагається піднятися з самого дна суспільства?») [1]. Мрія тут набуває майже теологічного виміру: «*When they believe in America, that is when they will see opportunities begin to open up before their eyes*» («Коли вони повірять в Америку – саме тоді вони побачать, як можливості починають відкриватися перед їхніми очима») [1]. Це точне відтворення протестантської логіки, описаної Максом Вебером[22]: внутрішня позиція передумує зовнішнім результатам, а віра є передумовою успіху, а не його наслідком.

Показовим інституційним виразом консумпціоністської ідеократії є відкриття Milken Center for Advancing the American Dream навпроти Білого Дому у вересні 2025 року. NYT характеризує його як «*a paean to the ultimate 1980s throwback: the celebration of capitalism*» («гімн на честь ностальгії за 1980-ми: ушлявлення капіталізму») [4]. Цей приватно фінансований музей, частково кураторований Майклом Мілкеном – колишнім засудженим фінансистом, помилуваним Трампом, – позиціонує фінанси як «силу для добра»: напис у галереї проголошує «*Finance as a Force for Good*» («Фінанси як сила для добра»), а виконавчий директор стверджує: «*Without capital, you can't build lives, dreams and families*» («Без капіталу не можна побудувати ані життя, ані мрії, ані сім'ї») [4]. Це і є консумпціоністська ідеократія в її інституціоналізованій формі: капітал возводиться у ранг національної ідеї, але риторично маскується під «свободу» та «можливості».

Суперечка про суб'єкт мрії

Якщо попередні розділи показали відмінності у змісті «American Dream», то не менш принциповою є суперечка про те, хто взагалі має право на неї претендувати. Ця суперечка виявляє структурний конфлікт між громадянською та етнокультурною моделями нації – тим, що Ліввен називає «двома душами» американського націоналізму [15], – і є одним із найбільш виразних проявів «семантичної боротьби за міф».

Найбільш послідовну громадянську (*creedal*) позицію займає Вівек Рамасвами. Виступаючи на конференції Turning Point у Фініксі 19 грудня 2025 року, він заявив: «*There is no American who is more American than somebody else. It is binary. Either you're an American or you're not*» («Немає американця, який був би більш американцем, ніж інший. Це бінарно. Або ти американець, або ні») [17]. У тому самому виступі він уточнює зміст американської приналежності: «*What does it mean to be an American in the year 2026? It means we believe in those ideals of 1776*» («Що означає бути американцем у 2026 році? Це означає вірити в ті ідеали 1776 року») [17]. Показово, що того самого дня – 19 грудня 2025 року – NYT опублікував матеріал про той самий виступ Рамасвами,

однак у принципово іншому фреймі: не як заклик до консервативних ідеалів, а як виклик зростаючій нетерпимості всередині правого табору [19]. Одна подія – два дискурсивних режими, що наочно ілюструє механізм фреймінгу. В інтерв'ю NYT Рамасвами розвиває свою позицію: «*The idea that a 'heritage American' is more American than another American is un-American at its core*» («Ідея про те, що «спадковий американець» є більш американцем, ніж інший американець, є антиамериканською у своїй основі») [19]. Будь-який громадянин США, який присягнув на вірність країні, є американцем, за умови, що він «вірить у верховенство права, свободу совісті та вираження, безколірну меритократію, Конституцію США, американську мрію» [19]. Це класична ідеократична модель: приналежність визначається ціннісною позицією, а не походженням.

Віцепрезидент США Джей Ді Венс займає складнішу позицію, яку важко однозначно класифікувати. У промові в Claremont Institute він заявив: «*I think that people whose ancestors fought in the Civil War have a hell of a lot more claim over America than the people who say they don't belong*» («Я вважаю, що люди, чії предки воювали в Громадянській війні, мають набагато більше претензій на Америку, ніж ті, хто каже, що не належить до неї»)[19]. В іншому місці він зауважує, що якби бути американцем означало просто дотримуватися ідеалів Декларації незалежності, американська ідентичність «охоплювала б сотні мільйонів, можливо, мільярди іноземних громадян»[19]. Венс не заперечує громадянської моделі прямо – він ставить під сумнів її достатність, додаючи культурно-історичний вимір: спадщина, предки, тривалість укоріненості в американській землі стають додатковими критеріями приналежності.

Радикально ексклюзивну позицію займають ультраправий активіст Ніколас Фуентес і Ендрю Торба. Фуентес стверджує, що «*foreigners who have no right to be here don't get to lecture me about what it is to be American*» («іноземці, які не мають права тут перебувати, не мають права повчати мене щодо того, що означає бути американцем») [19]. Торба, засновник соціальної мережі Gab, у розгорнутій відповіді називає твердження про те, що будь-хто може стати американцем, «*the most destructive lie ever told about American identity*» («найруйнівнішою брехнею, яку будь-коли говорили про американську ідентичність») [19].

Аналітично важливо те, що всі чотири позиції апелюють до «American Dream» як до символу, однак визначають її суб'єкта принципово по-різному. Рамасвами – будь-який носій ідеалів 1776 року; Венс – переважно той, чие коріння сягає в американську історію; Фуентес і Торба – лише «справжні» американці за походженням. Це і є «семантична боротьба за міф» у її найбільш оголеній формі: концепт зберігається як спільне символічне поле, але стає ареною конфлікту навколо визначення самої нації.

Порівняльний аналіз і парадокс кризового підтвердження

Зведений аналіз двох дискурсів дозволяє зафіксувати як принципові відмінності між ними, так і те, що їх об'єднує (Таблиця 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика ліберального та консервативного дискурсів «American Dream»

Параметр	Ліберальний дискурс	Консервативний дискурс
Стан мрії	В кризі, руйнується	Жива, під зовнішньою загрозою
Причина труднощів	Системна несправедливість	Хибна ідеологія / погані особисті рішення
Шлях до успіху	Справедливі інститути держави	Особисте зусилля і праця
Зміст ідеалу	Якість життя, рівність, інклюзивність	Сім'я, власність, меритократія
Суб'єкт мрії	Будь-хто, включно з іммігрантами	Той, хто поділяє традиційні цінності

За п'ятьма параметрами – стан мрії, причина труднощів, шлях до успіху, зміст ідеалу і суб'єкт мрії – обидва дискурси дають принципово різні відповіді. Однак ключове спостереження полягає не у відмінностях, а у спільному: попри глибоку семантичну розбіжність, обидва

дискурси невинно апелюють до одного і того самого символу. Саме ця структура – спільне символічне ядро при постійній боротьбі за його наповнення – є тим, що ми пропонуємо назвати парадоксом кризового підтвердження.

Суть парадоксу полягає в наступному: криза довіри до «American Dream» не руйнує її символічну центральність у медіадискурсі, а навпаки, відтворює і підсилює її. Що нагальніше відчуття не досяжності мрії, то більша потреба говорити про неї, відстоювати або переосмислювати. Ліберали проблематизують мрію, і тим самим підтверджують її статус нормативного ідеалу, від якого реальність відхилилася. Консерватори захищають мрію від зовнішніх і внутрішніх загроз, і тим самим відтворюють її як цінність, що потребує захисту. В обох випадках «American Dream» функціонує як незамінний символічний ресурс, навколо якого артикулюються соціальні претензії, політичні вимоги і уявлення про майбутнє.

Цю закономірність точно сформулював Джим Каллен: «Every generation believes the American dream is on the verge of extinction. But it remains the measuring stick of our lives» («Кожне покоління вважає, що американська мрія на межі зникнення. Але вона залишається вимірвальним стрижнем нашого життя») [5]. Парадокс кризового підтвердження є, таким чином, не випадковістю, а структурною властивістю «оскаржуваного концепту»: саме тому, що «American Dream» є спільним полем боротьби, а не її ставкою, вона не може бути «програна» жодною зі сторін і залишається центральною завдяки постійній кризі. Проведений аналіз дозволяє сформулювати три аналітичні концепти, що мають евристичну цінність поза межами цього дослідження. Консумпціоністська ідеократія – конфігурація, у якій ринковий успіх і споживацька спроможність функціонують як аксіологічне ядро національної ідентичності, а Homo Consumens є не просто економічним суб'єктом, а ідеальним громадянином [12; 13]. Семантична боротьба за міф (contested myth) – розвиток поняття Галлі [9] стосовно культурних символів: спільне визнання символу при принциповій незгоді щодо його змісту і неможливості остаточного вирішення суперечки. Парадокс кризового підтвердження – механізм, за яким зниження суспільної довіри до символу не руйнує, а відтворює його дискурсивну центральність: криза є не антонімом символічної сили, а її каталізатором.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дозволяє сформулювати чотири основні висновки. По-перше, «American Dream» функціонує як центральний ідеократичний механізм конструювання американської національної ідентичності. Це операційний інструмент, через який суспільство визначає себе, своїх і чужих, нормативне й девіантне. Як зауважив Каллен, саме «American Dream» (а не Конституція і не патріотизм) залишається сьогодні «тканиною американської ідентичності» [5].

По-друге, ліберальний і консервативний медіадискурси будують принципово різні версії цього концепту. Ліберали переосмислюють «American Dream» у термінах «боргу держави» – через категорії системної справедливості, інклюзивності й умовного патріотизму; мрія описується як концепт, що руйнується через системні перешкоди, а відповідальність за це покладається на інститути, а не на індивіда. Консерватори відтворюють класичну модель особистого вибору – через категорії праці, сім'ї, меритократії і протестантської етики; мрія залишається досяжною для того, хто докладає достатніх зусиль і робить правильні рішення.

По-третє, попри ці відмінності, обидва дискурси апелюють до одного символу. «American Dream» є «оскаржуваним концептом» [9]: стабільне символічне ядро при постійній боротьбі за його семантичне наповнення. Саме ця структура (незмінне ядро при мінливому змісті) пояснює, чому концепт залишається центральним попри глибоку поляризацію суспільства. Суперечка про суб'єкт мрії, між громадянською позицією Рамасвами, культурно-історичною позицією Венса і радикально ексклюзивними позиціями Фуентеса та Торби, є найбільш наочним виразом цієї «семантичної боротьби за міф».

По-четверте, криза довіри до «American Dream» не підриває, а відтворює її символічну центральність. Парадокс кризового підтвердження свідчить про те, що американська національна ідентичність є динамічною ідеократичною системою, стабільність якої забезпечується не відсутністю конфлікту, а наявністю спільного символічного ядра, інтерпретація якого залишається предметом постійного переосмислення.

Перспективами подальших досліджень є: розширення корпусу за рахунок соціальних медіа та подкастів як дедалі важливіших майданчиків формування дискурсу; порівняльний аналіз репрезентацій «American Dream» у різних хронологічних зрізах – зокрема, до і після пандемії COVID-19; вивчення рецепції концепту в неамериканських медіа як індикатора глобального поширення американської ідеократичної моделі; а також кількісне дослідження динаміки колокацій концепту в СОСА [6] як доповнення до якісного дискурс-аналізу.

References

1. Brooks C. I serve kids on the South Side of Chicago. This is my message about the American Dream. *Fox News Opinion*, 2024, June 18). URL: <https://www.foxnews.com/opinion/serve-kids-south-side-chicago-message-american-dream>.
Brooks, C. (2024, June 18). I serve kids on the South Side of Chicago. This is my message about the American Dream. *Fox News Opinion*. Retrived from: <https://www.foxnews.com/opinion/serve-kids-south-side-chicago-message-american-dream> [in English].
2. Brooks D. What I love when I love America. *The New York Times*, 2025, November 28. URL: <https://www.nytimes.com/2025/11/28/opinion/america-love-of-country.html>
Brooks, D. (2025, November 28). What I love when I love America. *The New York Times*. Retrived from: <https://www.nytimes.com/2025/11/28/opinion/america-love-of-country.html> [in English].
3. Colton E. Trump touts return of the 'American Dream' in historic tariff announcement. *Fox News*, 2025, April 2. URL: <https://www.foxnews.com/politics/trump-touts-return-american-dream-historic-tariff-announcement>.
Colton, E. (2025, April 2). Trump touts return of the 'American Dream' in historic tariff announcement. *Fox News*. Retrived from: <https://www.foxnews.com/politics/trump-touts-return-american-dream-historic-tariff-announcement> [in English].
4. Copeland R. On Pennsylvania Ave., Michael Milken's curious temple to the American Dream. *The New York Times*, 2025, September 27). URL: <https://www.nytimes.com/2025/09/27/business/michael-milken-center-museum.html>.
Copeland, R. (2025, September 27). On Pennsylvania Ave., Michael Milken's curious temple to the American Dream. *The New York Times*. Retrived from: <https://www.nytimes.com/2025/09/27/business/michael-milken-center-museum.html>[in English].
5. Cullen J. The American Dream: Still the measuring stick of our lives. *CNN*, 2026, January 18. URL: <https://edition.cnn.com/2026/01/18/us/mlk-dream-speech-james-truslow-adams>.
Cullen, J. (2026, January 18). The American Dream: Still the measuring stick of our lives. *CNN*. Retrived from: <https://edition.cnn.com/2026/01/18/us/mlk-dream-speech-james-truslow-adams> [in English].
6. Davies M. *The Corpus of Contemporary American English (COCA)*. Brigham Young University, 2008. URL: <https://www.english-corpora.org/coca/>.
Davies, M. (2008–). *The Corpus of Contemporary American English (COCA)*. Brigham Young University. Retrived from: <https://www.english-corpora.org/coca/> [in English].
7. Fairclough N. *Media discourse*. Edward Arnold, 1995.
Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. Edward Arnold. [in English].
8. Ferré-Sadurní L., Igielnik R., Ley A. Under Trump, immigrants are more fearful but determined to stay, poll finds. *The New York Times*, 2025, November 18. URL: <https://www.nytimes.com/2025/11/18/us/immigrants-survey-trump.html>.
Ferré-Sadurní, L., Igielnik, R., & Ley, A. (2025, November 18). Under Trump, immigrants are more fearful but determined to stay, poll finds. *The New York Times*. Retrived from: <https://www.nytimes.com/2025/11/18/us/immigrants-survey-trump.html> [in English].
9. Gallie W. B. Essentially contested concepts. *Proceedings of the Aristotelian Society*, 1956, Vol. 56, P. 167–198.
Gallie, W. B. (1956). Essentially contested concepts. *Proceedings of the Aristotelian Society*, 56, 167–198. [in English].
10. Groß F. For some, 'the new American dream is to leave'. *The New York Times*, 2025, November 13. URL: <https://www.nytimes.com/2025/11/13/style/new-american-dream-tiktok.html>.
Groß, F. (2025, November 13). For some, 'the new American dream is to leave'. *The New York Times*. Retrived from: <https://www.nytimes.com/2025/11/13/style/new-american-dream-tiktok.html> [in English].
11. Lambert H. R. American values: 'It's dying' – parents, grandparents worry about future of American dream. *Fox News*, 2024, April 4). URL: <https://www.foxnews.com/media/american-values-dying-parents-grandparents-worry-future-american-dream>
Lambert, H. R. (2024, April 4). American values: 'It's dying' – parents, grandparents worry about future of American dream. *Fox News*. Retrived from: <https://www.foxnews.com/media/american-values-dying-parents-grandparents-worry-future-american-dream> [in English].

12. Leszczak O., & Stefański R. *Modele (systemy) kulturowo-cywilizacyjne. Księga 1: Typologia aksjologiczna organizacji społeczeństwa*. Wydawnictwo UJK, 2024.
Leszczak, O., & Stefański, R. (2024a). *Kulturni ta tsyvilizatsiini modeli (systemy). Knyha 1: Aksiolohichna typolohiia sotsialnoi orhanizatsii* [Cultural and Civilizational Models (Systems). Book 1: Axiological Typology of Social Organization]. UJK Publishing House. [in Polish].
13. Leszczak O., Stefański, R. *Modele (systemy) kulturowo-cywilizacyjne. Księga 2: Dyfuzje systemów kulturowo-cywilizacyjnych*. Wydawnictwo UJK, 2024.
Leszczak, O., & Stefański, R. (2024b). *Kulturni ta tsyvilizatsiini modeli (systemy). Knyha 2: Dyfuzje systemów kulturowo-cywilizacyjnych* [Cultural and Civilizational Models (Systems). Book 2: Diffusions of cultural and civilizational systems]. UJK Publishing House [in Polish].
14. Letters to the Editor. How to love your country, for better or worse. *The New York Times*, 2025, December 7. URL: <https://www.nytimes.com/2025/12/07/opinion/love-for-america.html> [in English].
Letters to the Editor. (2025, December 7). How to love your country, for better or worse. *The New York Times*. Retrived from: <https://www.nytimes.com/2025/12/07/opinion/love-for-america.html> [in English].
15. Lieven A. *America right or wrong: An anatomy of American nationalism*. Oxford University Press, 2012.
Lieven, A. (2012). *America right or wrong: An anatomy of American nationalism*. Oxford University Press. [in English].
16. Pan Z., Kosicki G. M. Framing analysis: An approach to news discourse. *Political Communication*, 1993. Vol. 10(1), PP. 55–75.
Pan, Z., & Kosicki, G. M. (1993). Framing analysis: An approach to news discourse. *Political Communication*, 10(1), 55–75. [in English].
17. Rutz D. Vivek Ramaswamy criticizes pockets of 'online right' fixated on heritage in Turning Point address. *Fox News*, 2025, December 19). URL: <https://www.foxnews.com/media/vivek-ramaswamy-criticizes-pockets-online-right-fixated-heritage-turning-point-address>.
Rutz, D. (2025, December 19). Vivek Ramaswamy criticizes pockets of 'online right' fixated on heritage in Turning Point address. *Fox News*. Retrived from: <https://www.foxnews.com/media/vivek-ramaswamy-criticizes-pockets-online-right-fixated-heritage-turning-point-address> [in English].
18. Sahakian T. American values: Small-town America saying American dream getting hard. *Fox News*, 2024, March 16. URL: <https://www.foxnews.com/media/american-values-small-town-america-saying-american-dream-getting-hard>.
Sahakian, T. (2024, March 16). American values: Small-town America saying American dream getting hard. *Fox News*. Retrived from: <https://www.foxnews.com/media/american-values-small-town-america-saying-american-dream-getting-hard>[in English].
19. Salhotra P. Ramaswamy challenges conservatives on surging bigotry on the right. *The New York Times*, 2025, December 19). URL: <https://www.nytimes.com/2025/12/19/us/politics/vivek-ramaswamy-anti-indian-hate.html>.
Salhotra, P. (2025, December 19). Ramaswamy challenges conservatives on surging bigotry on the right. *The New York Times*. Retrived from: <https://www.nytimes.com/2025/12/19/us/politics/vivek-ramaswamy-anti-indian-hate.html> [in English].
20. Semotiuk A. J. What is the American identity and how should immigrants be absorbed? *Forbes*, 2021, January 31). URL: <https://www.forbes.com/sites/andysemotiuk/2021/01/31/what-is-the-american-identity-and-how-should-immigrants-be-absorbed/>.
Semotiuk, A. J. (2021, January 31). What is the American identity and how should immigrants be absorbed? *Forbes*. Retrived from: <https://www.forbes.com/sites/andysemotiuk/2021/01/31/what-is-the-american-identity-and-how-should-immigrants-be-absorbed/> [in English].
21. Smith R. M. *Civic ideals: Conflicting visions of citizenship in U.S. history*. Yale University Press, 1997.
Smith, R. M. (1997). *Civic ideals: Conflicting visions of citizenship in U.S. history*. Yale University Press. [in English].
22. Weber M. *The Protestant ethic and the spirit of capitalism* (P. Baehr & G. C. Wells, Trans.). Penguin Books, 2002 (Original work published 1905).
Weber, M. (2002). *The Protestant ethic and the spirit of capitalism* (P. Baehr & G. C. Wells, Trans.). Penguin Books. (Original work published 1905) [in English].

SYDORKINA Arina

<https://orcid.org/0000-0003-2433-1165>

PhD Student,
Institute of Literary Studies and Linguistics
Faculty of Humanities Jan Kochanowski University
(Kielce, Poland) E-mail: sydorkina.arina@gmail.com

THE CONCEPT OF «AMERICAN DREAM» AS A TOOL
FOR CONSTRUCTING NATIONAL IDENTITY
IN AMERICAN MEDIA

The article investigates the functioning of the «American Dream» concept as a mechanism for constructing national identity in American media discourse (2019–2026). It is demonstrated that despite an evident decline in public trust in the concept, both dominant media discourses – liberal and conservative – continue to invoke it as the symbolic core of national identity, reflecting its particular ideocratic function amid deep social polarization.

Purpose: to identify the mechanisms through which national identity is constructed via the «American Dream» concept in liberal and conservative American media discourse (2019–2026) and to propose analytical tools for describing these mechanisms.

Methodology. The methodological foundation combines critical discourse analysis in the tradition of N. Fairclough, framing analysis, and corpus linguistics drawing on COCA data. The theoretical framework comprises the typology of cultural-civilizational models by O. Leszczak and R. Stefański, A. Lieven's concept of the «two souls» of American nationalism, R. Smith's concept of «multiple traditions,» and W.B. Gallie's notion of the «essentially contested concept.»

Scientific novelty. The study is the first to conduct a comparative analysis of liberal and conservative media discourses of the «American Dream» within the chronological framework of 2019–2026, applying a comprehensive discourse-analytical methodology. Three original analytical constructs are introduced: «consumerist ideocracy», «semantic struggle over myth» and «the paradox of crisis confirmation».

Conclusions. The «American Dream» functions as the central ideocratic mechanism for constructing American national identity. The liberal discourse reframes the concept in terms of «state obligation» – through the categories of systemic justice and inclusivity; the conservative discourse reproduces the classical model of personal choice – through the categories of labor, family, and meritocracy. Despite fundamental differences, both discourses invoke the same symbol, confirming its status as an «essentially contested concept» and demonstrating the operation of the paradox of crisis confirmation.

Keywords: American Dream, media discourse, national identity, ideocracy, critical discourse analysis, framing, contested concept.

Стаття надійшла до редакції 16.04.2026

Рецензент – доктор педагогічних наук, професор С.В. Грищенко